

FOR DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

FOR DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

VOLUME XXIV. — LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), DECEMBER 15, 1941.

ŠTEVILKA (NUMBER) 293

AMERIKANCI POGREZNILI ŠTIRI JAPONSKE PARNIKE

Holandci so jih že prej pogreznili šest, tako da so izgubili Japonci v nekaj dneh deset parnikov.

RIMSKI RADIO PRAVI, DA SO JAPONCI "ŽOLTI ARIJCI"

MANILA, 15. decembra. — Ameriški bombniki so pogreznili v Kitajskem morju štiri japonske transportne parnike, tri nadaljne so težko poškodovali, četrti pa razbijajo po japonskih letalah, ki se hočejo izkrcati v Luzonu.

Dne 12. decembra so pogreznili holandske podmornice štiri japonske transportne parnike, pri čemer je izgubilo življenje približno 4.000 Japoncev, tekom noči pa je pogreznila holandska mornarica dva nadaljna japonska parnika, in sicer en tanker in en transportni parnik.

Japonci — žolti Arijei
NEW YORK, 14. decembra. — Rimski radio je danes izjavil, da vojaška zveza Italije in Nemčije z Japonko ne krši principov arijevstva, ker Japonci so "čista rasa." Koncem svojih ugotovitev pa je izustil komentator duhovito krilatice, "da so Japonci prav za prav žolti Arijei."

Kitajci v bližini Hongkonga
CUNKING, 14. decembra. — Kitajske čete, ki prodirajo proti Hongkongu, v katerem je obkoljena angleška posadka, so štrinajst milj od mesta. Kitajcem poveljuje osebno maršal Či-angkašek.

NACIJSKE OBLASTI SO POSTRELILE 100 NADALJNIH FRANCOŠKIH TALCEV

Nemške vojaške oblasti so v soboto zopet neusmiljeno udarile po francoskih židih ter zadržale, da jim plačajo eno milijardo frankov globe (\$20.000.000), istočasno pa so dale potrditi nadaljnjih 100 francoskih talcev v prizadevanju, da bi se protinacijske akcije v Franciji.

Istočasno so pričeli nacisti s kampanjo, da deportirajo "na vzhod" francoske žide. — Zadnji ustreljeni talci so označeni kot "Židje" in "komunisti." Ustreljeni bi bili morali biti že pred šestimi tedni, toda zaradi silnega ogorčenja vsega sveta so tedaj nacisti odložili eksekucijo, katero so zdaj izvršili.

Nacijski gangsterji uvajajo svoj "novi red"

Na sliki vidimo Českoslovaško, ki jo davi nacijski krvnik Heydrich, nacijski policijski rabelj št. 2. Prvi je Heinrich Himmler, vrhovni načelnik nemškega Gestapa.

PORAZ NEMCEV V RUSIJI JE SLIČEN NAPOLEONOVEMU PORAZU

Važne izjave poslanika Litvinova. — Nemci se umikajo na celotni fronti, od Leningrada pa do Črnega morja.

JAPONSKA JE SKUPNA SOVRAŽNICA VSEH, PRAVI LITVINOV

LONDON, 13. decembra. — V Moskvi je zavladalo veliko veselje nad junaštvom ruskih armad, ki neprestano bijejo umikajoče se Nemce in ki so pričele novo ofenzivo proti nemškim armadam, ki so še nedavno grozile popolnoma obkoliti Leningrad. Pri Leningradu so Rusi zopet zavzeli nad sedemdeset vasi, ki so bile že več mesecev v oblasti Nemcev.

Proslave v Moskvi
Moskovska poročila naznanjajo, da se zbirajo po vsem mestu k proslavam delavci, katerim sovjetske oblasti priporočajo, naj še podvoje svojo produkcijo, da se vrže zadnjega sovražnika z ruske zemlje. Vlada v Kujbaševu je dovolila vsem angleškim in ameriškim časnikiarjem zopeten povratek v Moskvo.

Prodiranje konjenice
Uradna agencija Tass poroča, da je sovjetska konjenica prodrla pri Jelec 18 milj naprej ter zavzela 30 vasi.

Litvinove izjave časnikiarjem
WASHINGTON, 13. decembra. — Danes je sprejel Maksim Litvinov na sovjetskem poslaništvu ameriške časnikiarje, katerim je izjavil, da je "japonska skupna sovražnica vsem in da spada k istemu krdelu gangsterjev kakor ostali."

Na vprašanje, če bo Rusija dovolila zavezniškim četam borbo na svojem ozemlju ali če jim bo dovolila uporabo svojih baz, je Litvinov odgovoril: "Rusija bo hvaležna za pomoč proti skupnemu sovražniku, na kateri koli fronti."

Popolnen sporazum
Nato je Litvinov izjavil, da je dosežen popolnen sporazum med Sovjetsko Rusijo in Zedinjenimi državami. "Mi smo zdaj vsi skupaj v enem čolnu," je rekel Litvinov, "zato moramo skupaj propasti ali pa skupaj zmagati nad največjo skupno nevarnostjo, in mi bomo zmagali."

Zatem je Litvinov izjavil, da se "Sovjetska Rusija čuti srečno in da je ponosna, da je zaveznica vaše velike države."

Hitlerjev poraz je zapečaten
"Hitlerjev poraz na ruski fronti bo za vselej zapečaten njegovo usodo," je rekel poslanik Litvinov. "Destrukcija Hitlerja bo pomenila tudi konec vseh njegovih satelitov in priveskov."

Izjavljajoč, da je po prvotnih porazih udarila Rusija nazaj ter začela že na vseh frontah ofenzivo, je Litvinov izjavil: "Zdaj pa nimamo nobenega namena, dovoliti, da bi Hitler kakor medved prespal zimo na ruski fronti."

"Sovjeti bodo razbijali po Hitlerjevi vojni mašini, dokler ne bo ta pošast uničena. Mi čujemo, da ne more nihče za nas tega storiti in tudi nihče ne brez nas, zato smo trdno odločeni, boriti se do konca."

Poraz Napoleonovih proporcij
MOSKVA, ponedeljek, 15. decembra. — Vodstvo sovjetskih armad naznanja, da podvojijo Rusi Nemce na celotni fronti in da dobiva nemški poraz že proporcije Napoleonovaga poraza v Rusiji.

TUDI HRVATSKA JE V VOJNI Z NAMI

Kakor naznanjajo zadnja poročila, je tudi "neodvisna" Hrvatska, država gangsterja Paveliča, napovedala Zedinjenim državam vojno.

Novi grobovi

MARY PIŽEM
Srčni hibi je podlegla dobro znana rojakinja in pionirka Mary Pižem, rojena Boštjančič, stara 68 let. Doma je bila iz Meniške vasi, Toplice pri Novem mestu, odkoder je prišla v Cleveland pred 50 leti. Tukaj zapuška žalujčega soproga Josepha, ki se nahaja že več časa bolan v bolnišnici, tri sinove: Antona, Johna in Michaela, in tri hčere: Mary Benevol, Anna Maver in Frances, brata Franka, ki živi v Clencoe, O., več vnukinj in drugih sorodnikov. Pokojna je bila dobra in skrbna mati svoji družini in ena izmed ustanoviteljic pri fari sv. Vida. Bila je članica društva Carniola Hive št. 492, sv. Neže št. 139 K. of O. in oltarnega društva sv. Vida. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida iz Zakrajškovega pokopališča, 6016 St. Clair Ave., in na Kalvarija pokopališče. Naj ji bo ohranjen blag spomin, ostalim naše sozlatje!

LUBAN DJAKOVICH

V petek ponoči je nenadoma umrl Luban Djakovich, star 58 let in rojen v selu Bilisani. Obojavec, kotor Benkovic. Bil je vdovec ter je živel na W. 26. cesti. Njegovo truplo leži v pogrebni zavodu A. Grdina in sinovi, 1053 East 62nd St. Pogreb se bo vršil jutri, v torek popoldne ob 1 uri v cerkev sv. Save in od tam na rusko pokopališče.

ANTON ZAGORC

V soboto popoldne je umrl v Cleveland State bolnišnici Anton Zagorc, v starosti 46 let. — Stanoval je na 902 E. 137th St. Pokojnik je prišel v Ameriko pred 30 leti. Tukaj zapuška žalujčo soprogo Agnes, rojeno Sodja, in tri sinove: Stanleyja, Franka in Mathewa, tri hčere: Lillian, Anno, por. Hatton in Agnes, por. Krivec, in brata Johna, v stari domovini pa tri sestre: Marijo, Ursulo in Terezijo ter dva brata, Josepha in Karla. Bil je član društva Kras št. 8 SDZ. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 iz Avgust F. Svetek pokopališča, 478 East 152nd St. v cerkev Marije Vnebovzjetje potem na Kalvarija pokopališče. Preostalim naše sozlatje!

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Frank Bucher iz 1027 E. 72 St. so se zadnji petek oglasile vile rojenice ter pustile krepkega sinčka prvorojenca. Matere dekliško ime je bilo Elenore Murphy. Mati in dete se nahajata v Mt. Sinai bolnišnici. — Čestitke!

Bolgarija napovedala Zedinjenim državam vojno

Poleg Bolgarije jo je napovedala tudi Madžarska, Hrvatska pa jo bo vsak čas.

BERLIN, 13. decembra. — Danes se je naznanilo, da sta Bolgarija in Madžarska napovedali Zedinjenim državam vojno.

To je zdaj prvokrat, da je vstopila Bolgarija, ki je sicer okupirana po nemških četah, v vojno kot bojujoča se država. Kot je znano, kljub silnemu pritisku od strani Nemčije, ni Bolgarija napovedala Rusiji vojne.

WASHINGTON, 13. decembra. — Poljska vlada je obvestila danes državni department, da se nahaja Poljska v vojni z Japonko.

BERLIN, 13. decembra. — Komunikacije iz glavnega mesta Hrvatske naznanjajo, da se bodo člani hrvatske vlade sestali jutri, nakar bodo takoj intervjuvali ameriške diplomatske reprezentante. Hrvatska, ki je popolna dekla Nemčije in Italije, bo najbrže napovedala Zedinjenim državam vojno.

Letna seja Slavčkov

Jutri, 16. decembra se bo vršila v starem poslopju SND, soba št. 4. letna seja Slavčkov. Seja se prične ob osmih zvečer. Na tej seji se bo odločilo, da li bo zbor prenehal ali bo še nadalje deloval. Ako ste starši pri volji vztrajati, je nadaljni obstoj Slavčkov zagotovljen. — Preds.

Seja

Opozarja se vse članstvo društva "Blejsko jezero", št. 27, S. D. Z., da se gotovo vdeležijo letne seje, katera se vrši v torek, 16. decembra ob 7. uri zvečer v navadnih prostorih. — Tajnica.

Vlado Kolitch

Vlado Kolitch, znani jugoslovanski vionilist, ki je tudi v Clevelandu že koncertiral, se je vpisal te dni v narodno gardo države New York, kjer bo ostal, dokler bo trajala vojna. Ob tej priliki je sporočil sledečo poslanico vsem ameriškim Jugoslovanom:

V teh usodepolnih dneh je dvojna dolžnost ameriških Jugoslovancev, da povrnejo nekaj svojih novih domovini, ki jim je dala svobodo, katero tukaj uživajo. Oni, ki se ne morejo vpisati v armado ali mornarico, naj se vpišejo v narodno gardo. Mašujmo ne samo Pearl Harbor, temveč tudi krvavo nedeljo v Beogradu, mestu naših bratov Srbov. Zdaj ni več Hrvatov, Srbov in Slovencev, zdaj smo vsi Amerikanci, ameriški Jugoslovani, toda najprej Amerikanci.

Edini način, da porazimo Hitlerja, Mussolinija in Paveliča, je, da storimo vse, kar je v naših močeh, da bo Amerika zmagovita.

Kultura

STARSEM SOLARJEV SLOV. MLAD. SOLE

V sredo od 5. do 7. ure popoldne je vaja za vse igralce v igri "Šola v nebesih" in sicer na odru S. N. doma. Pridejo naj gotovo vsi. V soboto pa bo vaja od 10. do 12. popoldne in od 1. do 3. popoldne. Prošeni so tudi odborniki in oni, ki so prevzeli kako delo na odru, da pridejo, kako mogoče ter pomagajo s pripravami. — Režija.

Klub društev Slov. Nar. Doma

Na dopustu pri svojih starših na 1425 E. 55th St. se nahaja štabni saržant John Kernc. Prišel je iz Camp Shelby, kjer je član stotnije, kateri poveljuje Cptain John Lovko, doma iz Clevelanda, ki je Slovenec.

Pogreznitev treh italijanskih križark

Križarke so pogreznile v soboto ponoči angleške in holandske podmornice v Sredozemskem morju.

LONDON, 13. decembra.

V noči od petka na soboto je bila po angleških in holandskih podmornicah in rušilnih pogreznjena na Sredozemskem morju cela italijanska flotila, sestojča iz treh italijanskih križark.

Italijansko flotilo so napadli trije angleški rušilci in en holandski. Ena italijanska križarka je bila na mestu pogreznjena, druga pa so pustili na morju zavito v plamene. Angleške ladje in holandski rušilec so prišli iz tega boja brez najmanjše praske.

Poročila iz Kaira pa naznanjajo, da pobijajo Angleži v svoji novi ofenzivi čete osištca, katerim je tudi zapisan skorajšnji konec.

LOV NA "PETOKOLONCE"

Vojni department poroča, da so začeli na zapadni obali za sledovati člane "pete kolone."

Državna policija je gasila v bližini Port Angeles, Wash., celo vrsto ognjev, ki so bili vsmerjeni v obliki puščice proti Seattle.

Odbor "Strugglers"

Na letni seji društva "Strugglers", št. 614 SNPJ, so bili izvoljeni sledeči odborniki: predsednica Ann Zele, podpredsednik Louis Marolt, tajnik Frank J. Koss, 18104 Neff Rd. (Kenmore 0318 J), blagajnik Louis Yappel, zapisničarica Josephine Hoffert, nadzorniki John E. Logar, Joseph Tolar in Anthony Zaman.

Krasen uspeh

Včerajšnja proslava obletnice smrti slovenskega pisatelja Ivana Cankarja je bila krasen moralen uspeh. O tej proslavi bomo več poročali.

Nov grob

V soboto popoldan se je dočela avtomobilska nesreča, v kateri je zgubil življenje mladi Matheo Fudorič, rodom iz Hrvatske. Kakor se poroča, se dogodila kolizija s poulično železnico nekje na Harvard Ave. v Newburgh, kjer je rajni namestnik obiskati svoje prijatelje. Bil je bil star 31 let. Rojen je bil v stari domovini v selu Glencove, občina Barlovič, v fari Manser, stanujoča na 1067 E. 78th St. Oba sta dobila težke poškodbe ter se nahajata v Glenville bolnišnici. Mladi Paul, ki je bil v tej nesreči, je liceniran letalec. Pred dobrim letom dni pa je bil v nesreči drugi sin Mr. Renkota, ki se je ponesrečil z motornim kolesom, toda je popolnoma okreval. Mlademu Paulu kakor tudi njegovi prijateljici želimo skorajšnjega popolnega okrevanja.

Banka izplačuje

Danes in naprej vsak dan se je pričelo izplačevati 10% obresti na knjižice North American Mortgage Co. Plačilo posredoma izvaja Slovenska nova banka The North American Co., 6131 St. Clair Ave. Tisti, kateri se nahajajo izven mesta, lahko pošljejo knjižice, oziroma pišejo po listino, katero potem podpisajo in se jim bo poslalo dividende po pošti. Toliko v blagohotno naznanje. A. G.

Na dopustu

Letna seja Kluba dr. S. N. D. na St. Clair Ave., na kateri se bo volil odbor za prihodnje leto 1942, se bo vršila prihodnjega četrtega 18. decembra, v spodnji dvorani Doma. Pričetek ob 7:30 zvečer. Na sejo naj pridejo vsi novo izvoljeni zastopniki in zastopnice, kakor tudi letošnji. — Ker še ni vršenih polovica pooblastil ne bo nihče obveščen z dopisnico, pač pa naj vsak in vsaka upošteva to vabilo. Pridite! — L. Zorko, tajnik.

Hčerka rojena

Joe Pograjc nam poroča: Aš je že štoriklja tukaj za boženčiča, 1064 E. 61 St., pri krasno hčerko. No ja, zdaj se lahko imela vsak eno. Česke, kakopak, France!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

TOTALITARNA VOJNA

Med kulturnimi narodi je bila že v starem veku navada, da so za napad proti drugemu ljudstvu, ki jim je bilo na poti ali je zanje predstavljalo kakršnokoli nevarnost, iskali primeren vzrok, počakali na primeren povod in da so vojno napovedali. Ta navada se je ohranila med bolj kulturnimi narodi več ali manj tudi v poznejši zgodovini. V preteklem stoletju so se začela določevati celo podrobna pravila glede napovedovanja vojne, glede bojevanja, nevtralnosti itd. V začetku tega stoletja so Japonci prekršili mednarodna pravila o vojni, ko so pred formalno vojno napovedjo napadli rusko portartursko posadko, in leta 1914 so Nemci začeli teptati mednarodna pravila, ko so napadli Belgijo, začeli pozneje uporabljati pline itd. Toda tudi v teh dveh vojnah so armade, vsaj v precejšnji meri, spoštovale civilno prebivalstvo in z vojnimi ujetniki so države postopale znošljivo.

Nacizem je uvedel "totalitarno" vojno: napad brez vojne napovedi, uničevanje malih in velikih civilnih mest, streljanje iz strojnice in z bombami na bežeče civilno prebivalstvo in, končno, streljanje nedolžnih ljudi — talcev — kot kazni za napade na člane okupacijske vojske, za sabotažo in celo za širjenje totalitarne protivnih letakov. Da, celo za širjenje letakov po nasprotnikih, ki jih ne morejo izslediti, so se nacisti začeli znašati nad talci. V svoji popolni pokvarjenosti trde in tudi mislijo, da je popolnoma upravičeno ubijanje ljudi, ki jih imajo v ječah in koncentracijskih taboriščih in o katerih torej z gotovostjo vedo, da niso izvršili činov, zaradi katerih jih streljajo in obešajo.

Vojna je bila zmerom hudo zlo. Včasih pa so neizmerno hude tudi njene kasnejše posledice. Tako nam je prva svetovna vojna pustila kot dediščino naci-fašizem, ki se je na barbarske načine začel boriti proti domačim nasprotnikom, jih končno podvrnil ter jim onemogočil vsako delovanje. Jasnje je bilo, da bo naci-fašizem, ki se je takoj od začetka pripravljaval na novo vojno, tudi v mednarodnem bojevanju enako brutalen, barbarski, ter prav tako nasilen napram drugim, zaslužnjim narodom. Brezobzirno, totalitarno, vojno so brez prikrivanja napovedovali razni izvedenci v naci-fašističnem taboru, predvsem pruski generali, kateri so se pripravljali, da "popravijo krivice" versajskega mira.

Evropski državni nefašističnih držav, zavedajoč se svoje odgovornosti in posledice nove vojne, so si na vse načine prizadevali odstraniti nevarnost ter podaljševati mir. To previdnost so totalitarci smatrali kot strahopetnost. Zato so postajali še bolj predrzni in nasilni. Usodno za diktatorje je, da morajo narod, katerega tlačijo, slepiti z vedno novimi uspehi. To je bilo v vseh časih in se sedaj ponavlja. Ko je naci-fašizem končal boj v notranjosti, je v svoji neizogibni potrebi po novih uspehih moral zanetiti mednarodno vojno. Popušcanje demokratičnih državnikov vojne ni moglo preprečiti, dalo pa je totalitarcem časa, da so se temeljiteje pripravili ter v Abesiniji in v Španiji preiskusili nove načine bojevanja, katere so si izmislili pruski generali, ki jim je klanje edini življenjski namen. Strahovita katastrofa je izbruhnila in vojni stroji uničujejo milijone človeških življenj.

Ko je Hitler zasedel Avstrijo, je izjavil, da je popolnoma zadovoljen. Pa ni bil dolgo. Prokletstvo, ki preganja diktatorje, je terjalo nove uspehe. Zasedel je Sudete. Iste izjave so se ponovile in isto prokletstvo je Hitlerja gnalo naprej. Prišla je na vrsto Češkoslovaška. In Poljska. In sledila je cela vrsta drugih držav. In končno Rusija. Sedaj pravijo, da bo Hitler popolnoma zadovoljen, če bo Rusijo porazil. Ponudil bo Angležem mir. Pa tudi če bi še Angleže porazil in zasedel vso Evropo, zadovoljiti se ne bo mogel. Roosevelt je že dni povedal, da imajo nacisti že izdelan načrt za razdelitev Južne Amerike v pet velikih, njim podrejenih držav. In za Južno Ameriko bi prišla na vrsto Severna. In potem še drugi deli sveta.

Prokletstvo, ki ga preganja, bo Hitlerja ugonobilo. Z njim bo padel tudi barbarski, krvoločni režim, ki ga je uvedel. In z njim bo — upajmo, da za vedno — izginilo roparsko napadanje miroljubnih sosedov, neusmiljeno uničevanje civilnega prebivalstva, streljanje nedolžnih talcev in še druga zverstva, ki jih je uvedel naci-fašizem.

UREDNIKOVA POŠTA

Glede seje Jugoslovanskega kulturnega vrta

V sredo 17. decembra je seja Jugoslovanskega kulturnega vrta. Tako je sporočil predsednik J. K. Vrta po nalogu odbora. Prav, da se vrši ta seja, saj je že dolgo kar nismo zborovali. K bodočemu zborovanju J. K. Vrta bi tudi jaz dal nekaj nasvetov za bodoče delovanje. Po mojem mnenju, naj bi prišli na to sejo prav vsi Slovenci, prav tako Srbi, ki so zvesto delovali z nami in tudi Hrvate bi povabili na to zborovanje.

Zakaj? Ali ni zdaj čas, da se izravna vseje vse difference? Prvič med Slovenci brez izjeme na stranko in je li kaj kdo prispeval ali ne: vsi naj bi prišli. Če kdaj je zdaj čas, da se pobotamo in delamo kot Slovenci brez izjeme na stranko. Če kdo ni prispeval do sedaj, bo pa v bodoče lahko; če se kdo ni strinjal prej, se pa uredi tako, da se bomo zdaj strinjali. Potreba je, oblaki so vedno bolj črni. Zato naj bi prišli na to zborovanje vsi brez izjeme in napravili skupno smernico za to.

Prišli naj bi bratje Hrvatje: prostor v Vrta jih še čaka. Ali ne bi bilo pametno zdaj v tej uri, da skupno manifestiramo jugoslovansko vzajemnost? Če sedaj ne, kdaj potem? Danes smo lahko ponosni, na ime Jugoslavija, Jugoslovan. Ali vidite, da je Jugoslavija odprla tretjo fronto. To vidite steje pred Amerikanci. Pamet, pamet vsi anti jugoslovani. Tam je vrt, naš je, Jugoslovanski je.

Bratje Hrvatje pridružite se s tem, da postavite tam svoj spomenik in pa, pomagajte kriti stroške, ki smo jih nosili Slovenci kot Srbi. Dajmo enkrat začeti konstruktivno z delom. Ali ni čas? Kar se tiče bratov Srbov, bodo itak prišli, njih ni treba tako prositi, ker odzvali so se vselej in tudi delali. Torej želimo ves troimeni narod.

Na tem zborovanju bodo volitve in se lahko voli kakor se komu prav vidi. Torej prosto glede vsega, da ne bo potem raznega oporekanja.

Priporočal bi, da mi Slovenci tja spomladi postavimo še en spomenik, na temu primernem kraju.

Ako se Hrvatje odzvejejo, da postavijo svojega, jim je prostor odprt, ako seve nikakor nečjejo, potem šele se mi odločimo za tisti prostor, drugače pa si izbrali drug prostor. Treba pa je, da se dokonča, ker mi nismo dokončali. Objubili smo Spominjsko knjigo, katero še vedno dolgujemo in to moramo storiti. Odbor J. K. Vrta noče nikogar vleči za nos. Pošteno narediti, obljubo držati je naše geslo.

Koga bi postavili od slovenske strani v naš Vrt? Po mojem mnenju Prešerna. Lahko pa tudi katerega drugega, za katerega bi se narod najbolj odzval. Pri tej proslavi naj bi se uravnalo kar je bilo prej vagasto in zverženo, napravili naj bi enotno slovensko fronto; to je treba, enkrat pošteno zase misliti. Ob tej slavnosti bi lahko Hrvatje postavili svoj spomenik, morda še Srbi. To bi bilo pošteno Jugoslovansko Ujedinjenje ameriških Jugoslovanov. Razmišljajte malo o tem in potem razpravljajte na zborovanju.

Poroče kdo: Zdaj imamo, da zbiramo za pomoč v staro domovino. Dobro! Ampak jaz sem prepričan, da to ne bi nič ovrhlo tega, ljudje vseeno lahko dajo, ker danes imajo. Saj smo v

največji krizi nabrali tisočake in plačali, pa bi ne zdaj ko bo treba le nekaj stotakov? Edino zdaj je čas, da se to dovrši. Sicer je pa to le moje mnenje in kakor sem rekel, priporočilo.

Torej seja se vrši v sredo 17. decembra ob 8 uri v Knausovi dvorani. Pridite!

J. Grdina

Čudni običaji pri snubitvi

V mnogih krajih Evrope je snubitev še danes kaj vesela in svojevrstna. Tako si še danes dekle v Andaluziji sama izbere svojega življenjskega tovariša. Če je našla moža, ki ji ugaja, speče velik kolač iz buč — seveda z največjo skrbnostjo, ker neredko zavisi njena življenjska sreča prav od tega bučnega hleba. Kolač pošlje namreč izvoljencu in če mu deklica ugaja, zarezje v kolač in ga slastno pojje. V nasprotnem primeru pa ga pošlje nazaj in deklica mora svoj sladki ljubavni kolač poslati drugemu.

V južni Španiji pošiljajo žene pred bikoborbo možu, za katerega so se vnele, kvasto za puder. Če se prikaže izvoljeni v areni in ima za klobukom zataknjeno njeno kvasto, je to znamenje, da tudi on poklanja svoje srce gospodični, ki trepetaje in v pričakovanju sedi nekeje v loži.

Tudi v nekaterih krajih Holandske so razširjene svojevrstne navade pri snubljenju. Zaljubljenec gre k hiši svoje izvoljenke, potrka na vrata in vljudno poprosi za ogenj. Če je deklica zadovoljno s fantom, pride sama iz hiše in mu ponudi cigaro, ki mu jo tudi našče. Plamen vžigalice simbolično ponazoruje plamen, ki je zagorel v njunih srcih in zdaj ni ničesar več, kar bi oviralo poroko.

V Sardiniji meče fant za dekletom, ki si jo je na tihem izvolil, kamenčke. Če deklica vrže kamenček nazaj, pomeni to, da se želi z njim seznaniti in fant ve, da zdaj sme pod njeno okno, kjer opeva svojo izvoljenko kot rožo brez bodic, kot žgolečega slavčaka itd., dekletovi znanici pa opevajo fanta kot leva, Herkula itd. Končno pripeljejo fantu-nevesto in ta jo sme zdaj prvič poljubiti.

Najlažja pa je snubitev pri Kabilih, kjer gre deklica enostavno pred hišo svojega izvoljenca, tam zapoje ljubko ljubavno pesmico, nato pa si odgne pas — znak, da mu je naklonjena.

Naše telo — prava peč

S kurjenjem v stanovanjih je zvezano vprašanje o "pravi" sobni temperaturi. Sodbe o tej pa gredo zelo narazen.

Pred vsem mora biti toplotno gospodarstvo v našem telesu samo v redu drugače se pojavijo že s te strani nevšečnosti. Narava je poskrbela tudi v tem področju in uredila naše telo tako rekoč kot stalno kurilno peč, ki ji znaša temperatura normalno 37 stopinj. Kako prava peč proizvaža telo toploto in jo oddaja. A baš za to izžarevanje toplote gre, ko našemu poglavje o toploti v stanovanju. To izžarevanje ni vedno enakomerno, zdravnik pravi o tem: "Telo oddaja toliko toplote, kolikor znaša razlika v temperaturi med njim in okolico." Iz tega sledi, da ima tudi naša okolica pri uravnavi sobne temperature veliko vlogo. Pred

vsem nas obdaja zrak. Gibajoči se in vlažni sobni zrak nas greje bolj nego negibajoči se in suhi zrak. Drugič gre za pohlštvo in stene v sobah, o čemer si v praksi lahko takoj prepričamo. Če je v sobi zračna temperatura 20 stopinj in se pohlštvo ter stene še niso ogrele, se lahko zgodi, da nas še vedno zebe, če je zunaj hladno. A če so pohlštvo in stene že ogreje, tedaj nam je že pri 17 stopinjah sobne temperature lahko prijetno.

Iz tega sledi dober nasvet: Kdor se hoče izogniti ozeblinam, naj se ne vsede s tenkimi nogavicami in tesnimi čevlji v bližino hladne stene. Tu je temperaturna razlika med človeškim telesom in okolico tako velika, da vsesa zid takoj vse toplotno izžarevanje nog.

Običajno v sobah preveč kurimo. To ni napaka samo z ozirom na štednjo s kurivom, temveč trpi zavoljo tega tudi elo. Običajni znaki te obremenitve s toploto se kažejo v nevolji do vsakega telesnega in duševnega dela pozneje se pojavijo nevolja do jedi, prebavne motnje in nespečnost. Tu pomaga samo to, da odpremo okno in spustimo sveži zrak v prostor. To seveda ne sme trajati predolgo, da ne nastopijo prevelike temperaturne spremembe. Naše telo ima tudi za takšne primere posebne svarilne naprave, in sicer živce, ki so občutljivi za toploto in mraz. Za oba občutka imamo posebne živce, in sicer je živcev za dojemanje mraza več in je njih dojemanje hitreje nego dojemanje živcev za toploto.

Vprašanje o pravilni sobni temperaturi bi rešili torej nekako tako-le:

Zmeren hlad je človeškemu telesu najprimernejši, ker spodbuja presnovo in tek. Sobna temperatura se mora ravnati po človeku, ki v njej živi in dela. Važno je, da okna tudi pozimi večkrat odpremo, kajti svežega zraka potrebujemo stalno, drugič nas sveži zrak hitreje ogreje nego prenasičeni.

Monte Carlo zapadnega sveta

Američani in imoviti Evropci za igralno mizo

Havana, glavno mesto Kube, je veljala že dolgo za "Monte Carlo zapadnega sveta," njena letošnja igralna sezona pa kaže, da bo najboljša po l. 1920. V Gran Casinu Nacional, največkluzivnejšem havanskem nočnem klubu, so vsi prostori večer za večerom prenapolnjeni.

Vzrok za to konjunkturo je pred vsem v tem, da prebijajo mnogi potovalci iz Južne in Severne Amerike svoje počitnice sedaj v Havani, namesto da bi potovali kakor prejšnja leta v Evropo. Zanimivo pa je, da je ob igralnih mizah letos tudi mnogo emigrantov iz Evrope, čeprav o emigrantih vedno pišejo, da jim pri izseljevanju iz domovine puščajjo le malo denarja. Za vse to pač ne velja. Tisti, ki so v Havani, živijo v dobrih hotelih in čakajo na to, da bi postali kubanski državljani. Vlada je igralne dovolila, dostop v kazino pa ni zvezan z nobenimi formalnostmi.

Šahovnica na prostem

Ameriško razkošje v podobi "kraljeve igre"

Casi, ko so perzijski kralji igrali šah na velikih poljih in z živimi ljudmi, so minili. Le redkokdaj poročajo o čem podobnem iz našega časa. Toda neki ameriški oboževalec "kraljeve igre" si je tudi v naših dneh na svojem posestvu v Tupeloju v

Missisipiju omislil šahovnico ogromnih dimenzij. Je največja na svetu in obenem na prostem.

Mister Goodlet, kakor se imenuje mož, v lepih dneh, kakršnih je v njegovi deželi dosti, ni hotel šahirati med štirimi stenami, temveč je hotel to svoje najljubše opravilo opravljati na prostem in ga združiti z gibanjem. Na veliki trati pred svojo vilo je dal napraviti ogromno šahovnico, ki ji črna polja predstavlja kvadratne ruše, bela pa mramorne plošče. To šahovnico obdaja širok betonski pas. Med tem ko so vrtnarji in zidarji pripravljali to igrišče, so spretni rezljači izdelali ogromne šahovske like po vzorcu majhne slonokoščene igre za časa Henrika IV. Te figure so zaščiten zoper vlago s slonokoščeno in temnordečo barvo, so pa obenem razmeroma tako lahke, da jih igrači lahko brez truda dvignejo ter predstavijo tja, kamor si želijo.

Paganinijeva čepica

Baret s čopom, ki prinaša srečo

V kratkem bo stoletnica Paganinijeve smrti in za to priliko pripravljajo v Genovi, njegovem rojstnem mestu, vse mogoče prireditve. V neki dvorani gledališča Carlo Felice bo videti vse mogoče spominke, a kot posebnost bodo razstavili tu baret znamenitega goslača, čepico iz črne svile s čopom in vezeninami, ki je mojster seveda ni nosil zaradi lepšega, kakor je delal to n. pr. Warner, temveč samo zato, da skriva svojo plešo. Ta čepica je bila na srcu celim pokolenjem praznovernih goslaških mojstrov.

Pravijo, da prinaša srečo in kadar koli je kakšen steber goslaške umetnosti prispel v Milano, kjer jo je hranil Paganinijev potomec, si je prizadeval da jo vsaj za trenutek da na svojo glavo. Tako je bilo s Kubelikom, Vescayem, Hubermanom, Pridhodom in mnogimi drugimi. Vsi ti mojstri so trdili in trdijo, da jim je Paganinijeva čepica prinesla srečo.

Upogljivo steklo

Najnovejši industrijski čudež, ki ga je te dni pet ameriških tvrdk hkrati vrglo na trg, predstavlja steklo, ki je tako upogljivo, da ga je mogoče zaviti kakor preprogo.

To novo steklo, s katerim bodo opremlili, kakor poročajo 80 odstotkov avtomobilov, ki pridejo v novem letu na trg je uspeh desetletnega truda in poskusov, ki so veljali 6 milijonov dolarjev. Nenaden sunek ali udarec tega stekla ne zdrobi takoj, temveč ga upogne in vboči, a tudi če sunka ne more ubla-

Hiša naprodaj

Moderna hiša, 6 sob, kopalnica, klet, furnace v prvostanem stanju. Vse novo barvano in dekorirano. — Cena \$5.200. Poizve se na 14104 Jenne Ave. od East 140 ceste. Tel.: MULberry 7143.

Dve lepi sobi,

opremljeni, se oddata v najem. Z gorkoto. Naslov dobite v uradu Enakopravnosti.

WIDGOW'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St. Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

Išče se ženska

za delo v kuhinji v gostilni (beer parlor). Dobra plača. Poizve se na 783 E. 222 St., vogal Bliss Rd. in Nicholas Ave., v Euclidu. Tel.: IVanhoe 7083.

ŠKRAT

RADO MURNIK: Ženini naše Koprnele

Tudi mama je grdo gledala! Jaz pa sem prav ponižno stala ob strani in delala prav nedolžen obraz kakor takrat, ko sem bila že tako mlada in neumna, da sem verjela, da imajo evroplani v zraku mlade kakor kaveke. Pa ni nič pomagalo! Gospodu Migcu se je strašno mudilo, da bi se preoblekel. Potem sta se srečno odpeljala v daljne kraje.

Doma pa je bila huda nevihta. Grmelo je precej dolgo. Treščilo je približno petkrat na Dolenjskem. Vdano sem prenesla bridke udarce sovražne isode. Potem je bilo zopet lepo vreme.

Tako se je naša Koprnela dolgo in mučni ljubezni naposled vendar srečno omožila. Striček Nande pravi, da ima Koprnela več sreče, kakor pa gospod Migeč pameti.

To podpišem tudi jaz. Z Bogom!
 Vida,
 učenka in pisateljica
 v dolini veržnikov.
 K O N E C

žiti, se ne razdrobi v ostre drobce.

Sestoji iz dveh tehkih steklenih plasti med njima pa je plastična masa, ki jo imenujemo "vinol". Po navedbah tehničnega svetovalca ameriške avtomobilske industrije dr. Sberla je novo steklo štiri do petkrat trdnješe od običajnega stekla, zlasti pa je v mrzlem vremenu dosti odpornejše od tega.

Običajno zaščitno steklo postane v nizkih temperaturah krhko. Razen tega ima novo steklo še druge dragocene lastnosti, ki ga delajo uporabnega za avtomobile, železniške voznice, letala plinske maske itd.

Tudi po dolgem vplivanju mokrote in sonca ostane n. pr. popolnoma prozorno razen tega, dražje od navadnega varnostnega stekla. Postalo bo bržkone še cenejše čim ga bodo začeli izdelovati v velikih količinah.

GOJITEV SVILODOV ZA PADALA

V starem gradu Lullingstouen v grofiji Kentški goji petdeset strokovnjakov tri in pol milijona sviloprejk. Lastnica gradu, lady Hart Dykeova, je izjavila, da se izdeluje tu svila za padala in da gre za to namen letno 175.000 kg murovih listov. Navilje tej ogromni količini krme pripravijo gosenice letno svile smo za 600 padal. Vsaki dve leti se doma vzrejene živali pomnožijo na 100.000 novih sviloprejk, ki jih uvažajo iz Marseillen.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

Najhujši potresi

Najtežji potres, ki je obiskal svetstvo v zadnjih desetletjih, bil pač tisti, ki je 28. septembra 1908 razdeljal mesta Messina, Reggio di Calabria, San Giovanni, Scillo, Bagnaro in Palmaroli. 77,283 ljudi je takrat izgubilo življenje, in sicer samo v Messinu 60,325. Stvarna škoda bila v mnogo stotin milijonov dolarjev. Zgodovina pozna razen tega potresa, katastrofe Pompejev in Herkulanuma, ki je zahtevala 10.000 žrtev, in potres v Siriji v 6. stoletju, ki je uničil 100.000 človeških življenj, zlasti še v potrese:

- 1509: izbruh Etne, 25,000 mrtvih.
- 1631: izbruh Vezuva, 3,000 mrtvih.
- 1667: potresni sunki na Kavkazu, 60,000 mrtvih.
- 1693: potres na Siciliji, 100.000 mrtvih.
- 1783: potres v Kalabriji, 30.000 mrtvih.
- 1787: potres v Peruju, 40,000 mrtvih.
- 1893: potres na otoku Martini, 12,000 mrtvih.
- 1905: potres na Japonskem, 100,000 mrtvih.
- 1923: potres na Japonskem, 100,000 mrtvih.

V vseh civiliziranih državah potresne postaje, ki beležijo potrese, imajo tudi najmanjše seizmične tresljaje. S pomočjo mednarodne izmenjalne službe meritve v nekoliko urah sporočijo vsemu strokovnemu svetu in se lahko takoj znanstveno raziskujejo. Strokovnjak s pomočjo poročil poedinih postaj lahko nedvoumno ugotovi vsakratno potresno ognjišče in velik potresa.

Potresi gredo bodisi na račun notranjega delovanja planetov ali pa se pogosteje na premikov plasti v zemeljski skorji. Medtem ko se potresi ki so jim vzrok vulkani, pojavljajo običajno na manjša območja, zavzemajo drugi, tako imenovani tektonski potresi včasih katastrofalne obsege. Največ potresov je v Italiji, Grčiji, Turčiji in na Japonskem in v Čini. Najbolj redki pa so potresi v francoskih in nemških niserah, v evropski Rusiji, v severni Aziji in v Kanadi.

Koliko stane vojna?

Svetovna vojna je stala nepredvidno 190 milijard dolarjev. Redno težko je, ne glede na vse etične vrednote, preračunati stroške moderne vojne, kaj neki faktorji se s številkami težko dajo izraziti. Večkrat se poskušali izračunati stroški, ki jih je svetovna vojna privedla soudeleženiim ljudem. Ameriški strokovnjaki ocenjujejo za to 190 milijard dolarjev, kar se pa nanaša samo na

na neposredne vojne oziroma materialne stroške. K temu bi bilo treba priračunati ogromne vsote za razdejano lastnino, za prekinjeno trgovino itd. Če prištejemo še te gospodarske faktorje k materialnim stroškom, se stroški svetovne vojne — seveda samo približno ocenjeno — po naziranju ameriških strokovnjakov dvignejo na 340 milijard dolarjev.

Kaj pa stane današnja vojna? Stroški so po mnenju ameriških vojaških krogov še znatno višji ker so se deloma zvišale cene za material in je moderno precizijsko orožje dražje. Če pomislimo, da je samo en teden svetovne vojne zahteval za material večje izdatke nego vsa tridesetletna vojna, je iz tega razvidno, kaj pomeni materialna vojna s finančne strani. "A tudi v današnjih dneh," pravi neko washingtonsko strokovno poročilo, "se vojna ne odloča samo z mošnjo. Važnejši sta morala in sila nekega ljudstva."

Usoda dragega kamna

Za najdragocenejši kos avstrijskih kronskih draguljev, ki so postali po zasedbi Avstrije nemška državna last, velja krasen demant s težo 136 karatov. Baš tega kamna pa Nemci niso dobili in so ga tudi zaman iskali. Baže je v varnih rokah zapuščeno osebe, ki ga hoče izročiti samo zakonitemu lastniku ali lastnikom.

Demant, znan pod imenom "Veliki vojvoda toskanski" ali "Florentinec" je bil prvotna last Karla Drznega, ki ga je na svojih bojnih pohodih nosil kot nekakšen talisman. V bitki pri Grandsonu se je kamen izgubil in ga je našel neki vojščak. Ta ni spoznal njegove vrednosti, smatral ga je za lepo pobarvan kos stekla in ga je prodal nekemu florentinskemu trgovcu za cel goldinar. Trgovec ga je prodal, seveda za znatno večjo vsoto, milanskemu vojvodi Lodovicu Sforzi, ki ga je ponudil cesarju Karlu V. v dar, toda ta ga je odklonil. Dragulj si je pridobil potem papež Julij II., ki ga je v svoji oporoki določil avstrijskemu vladarju. Cesar Franc Jožef je kamen prekrstil v "Avstrijca" in ga je dal vdelati v svojo krono kot najlepši dragulj. Odtlej je veljal demant za nekakšen simbol mogočnosti avstrijske cesarske hiše.

ZDRAVNIKI S PADALI

Švedsko notranje ministrstvo je odredilo, da morajo biti zdravniki, ki uporabljajo letala za obiskovanje bolnikov v redko naseljenih predelih dežele, vešči tudi skakanja s padali. Iz Rusije poročajo, da so v oddaljenih ozemljih zdravniki že v več nego 250 primerih obiskovali bolnike s skokom iz padala.

Društveni KOLEDAR

- DECEMBER**
- 13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub zprredi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
 - 14. decembra, nedelja. — Cankarjeva ustanova priredi spominsko slavnost smrti Ivana Cankarja v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
 - 14. decembra, nedelja. — Društvo "Mir", št. 142, S. N. P. J. priredi zabavni večer po glavni letni seji v Slovenskem domu na Holmes Ave.
 - 20. decembra, sobota. — Svobodni slovenski klub št. 2 S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
 - 21. decembra, nedelja. — Slovenska mladinska šola, — prireditev Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
 - 21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Škrjančki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
 - 25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
 - 27. decembra, sobota. — Društvo "Spartans" št. 198 S. S. P. Z. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
 - 31. decembra, sredo. — Slovenski narodni dom in Klub družtev Slovenskega narodnega doma — Silvestrov večer v obeh dvoranah Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
 - 31. decembra, sredo. — Fevski zbor "Jadrani" priredi silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

1942 JANUARY

- 1. januarja, četrtek. — Društvo "Zumberak", 30-letnica proslava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 11. januarja, nedelja. — Društvo "Strivers" št. 165 H. B. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Prvi kupec

Senator Norris iz Nebraske, ki je star 81 let, je sklenil, da letos prvi kupec, ki je kupil ne bo zaradi svoje starosti nič več kandidiral v senat, čigar član je že od leta 1913.

Senator Norris

Senator Norris iz Nebraske, ki je star 81 let, je sklenil, da letos prvi kupec, ki je kupil ne bo zaradi svoje starosti nič več kandidiral v senat, čigar član je že od leta 1913.

Hull in japonska državnik

Na sliki je državni tajnik Cordell Hull (na sredi), vodi japonskega državnik v Belo hišo. Na Hulovi desnici (levi na sliki) je japonski poslanik admiral Kishiaburo Nomura, na Hulovi levici pa je posebni japonski emisar Saburo Kurusu.

Nazaj v vojno

Angleška bojna ladja Malaya, ki je pravkar odplula iz neke ameriške ladjedelnice, kjer so ji zacelili rane, ki jih je dobila v dosedanjih pomorskih bitkah. Zdej je ladja zopet na potu proti pozoriščem bitk.

Povratek iz Rusije

Mož na gornji sliki je Laurence A. Steinhardt, ameriški poslanik v Moskvi, ki se je te dni vrnil v Ameriko.

Mladi manager

Louis Boudreau, ki je star 24 let, je te dni podpisal pogodbo, po kateri postane manager igralcev "Cleveland Indians."

Moderni Apolon

Wally Lasky iz Brooklyna, star 21 let, je bil izbran kot fizično najperfektnější mož Amerike. Zdej bo nastopal v filmih.

A Master Cook And The Cook-Master

Called by many "the best cook in the Army," Private George Boutagon of the Fifth Transport Squadron, Air Corp, U. S. A., while stationed at Patterson Field, Dayton, recently made a trip through the Home Economics Department of General Motors' Frigidaire Division. Boutagon—who's cooked for nine years in the Army, and before that at such swank New York spots as the old Waldorf-Astoria, Cafe Pierre and the Hotel St. Regis—couldn't resist the lure of the deluxe 1942 Frigidaire Electric Range, introduced earlier this year than usual. Here the master cook is shown setting Frigidaire's famous...

Norwood Appliance & Furniture Co. 6104 St. Clair Ave. — 819 E. 185 St.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

THIS YEAR GIVE...

DEFENSE Bonds ★ ★ ★ Stamps

The present that not only is appreciated by the one who receives it, but benefits every one in America.

FRANCE BEVK

22

LJUDJE POD OSOJNIKOM

Spotaknila sta se ob skalo in se oba hkrati izpustila. Polde ni mogel uloviti ravnotežja, zletel je po tleh, tedaj je Janez zviška planil nanj, a že je bil študent zopet na nogah. Da ga je oni hotel napasti ležečega, mu je pognalo vso kri v lica. To mu je podvojilo spretnost in moč. V naslednjem trenotku je ležal Janez na hrbtu, s podvito nogo; Polde mu je klečal na prsih in ga tiščal za roke.

"Ali me boš pustil v bodoče?" je hropel.

"O, hudič!" je Janez škripal z zobmi od sramote in bolečine.

"Ali me boš pustil?" "Nogo mi zlomiš," je fant iskal, da bi ga vgriznil. "Pusti me, hudič!"

Študent ga je izpustil in odskočil. Janez se je stokajoč pobral, sedel na skalo in si utiral nogo v kolenu; krvavo, sovražno so mu gledale oči.

Polde si je oblekel jopič, pobral zavitek in odšel dalje. Ko se je okrenil, je zagledal Janezovo dvignjeno pest. Glasno se je zasmejal.

41.

Bilo je nekaj dni za tem, ko se je bila Graperjeva Anka omožila v Ledine. Jernejec je gradil travnik, ki so ga imeli Ruparjevi ob potoku. Tam, kjer je mejil plot na njegov svet, mu je pomagal Kocjan iz Grape.

Vpletala sta veje med kole in med tem se jima je razpletala

beseda. O vremenu, o delu, o nadlogah. Jernejec je bil čemerren in redkih besedi. Kocjan, slok, sivolas stavec z lokavim pogledom, ga je meril v obraz, kakor da mu predira v notranjost in ga tehta v svoji duši.

"Tebi že še gre," so se mu počasi porajale besede. "Res, da nimaš hlapca, a imaš tri ženske pri hiši. Midva z Urhom sva kar sama."

Kocjan je bil v svojem življenju pokopal dve ženi. Ostal je sam s priletnim sinom; gospodinjila mu je brbljava sestra.

"Vsak zase ve," je zamrmral Jernejec. "Ti si že lahko spomagaš. Sina oženi!"

Stavec se je zadovoljen nasmehnul. Posrečilo se mu je napeljati pogovor na sinovo ženitev.

"Saj bi ga," je pletel dalje, "če bi ga katero dekle maralo." Umolknil je. Ko je bil pri drugem kolu, si je mislil: beseda ni vol! — pa je zinil: "Vaša Jerica mu je pri sru."

Jernejca je nemilo zadelo. Bal se je, da mu odide od hiše dekle, ki mu je bilo poslednje čase za dekle in za hlapca. Delal se je mirnega, da bi ne izdal občutkov pred sosedom.

"Ali jo je že vprašal?"

"Saj to je. Pod okna hodi že od nekdanj, a snubi n. Toda vem, da bi se je ne branil vzeti."

"No, da. Dekle vedno ne bo moglo ostati pri hiši," se je Ru-

par pogreznil v misli. "Pa je menda že v razgovorih z Rozmanovim."

"Rudi je vojak," je stavec nevshečno stresnil z rameni. — "Saj ji tudi ti kaj ukažeš, ne?" "Saj veš koliko. Ko ste bili vi mladi, so bili drugačni časi. V takih rečeh si še mi nismo dali več ukazovati."

"Če ji pa hočeš s tem le dobro?" se je Kocjan razburil. "Ali mar misliš, da bi ji bilo pri nas slabo?"

Kocjanovi so imeli zemlje le za pol kmetije, a imeli so tudi mlin. Bajce so kar mešali v tolarjih, na katerih so čepeli ko zlodej na duši. Urh je bil sirovež, oba z očetom strašno skopuška in sivna, da se je vsako dekle branila priti za mlado v hišo. Pred leti je bil z neko kmečko iz samote že v oklicih, a jo je na dan poroke zaman pričakoval pri fari . . . Jernejec ni verjel, da je fant dekletu po volji; če bi ji bil, bi mu bilo težko. Ne bi je maral videti nesrečne, preveč bi ga spominjalo na Urško.

"Slabo bi ji ne bilo," je neodkrito zategnul. "Pa vi bi gotovo ne marali neveste brez do-dote?"

Kocjan je nekaj časa molče vpletal veje, mladike so ga teple po obrazu.

"Prazne ne boš pustil od hiše. Saj ti je delala."

"Ze. Pa kje naj vzamem?" "Zadnje čase Rupar pred nikomer ni skrival svojih težav, četudi mu je vsakokrat grenko stopilo v srce.

"Saj ni treba, da je prav denar," je menil Kocjan.

Jernejec ga je pozorno pogledal.

"Ta travnik ti je od rok, a bi se lepo prilagel naši hiši."

Rupar je nabral čelo v gube! le počasi so mu prišle besede. "Zemlje nimam nič preveč. — Pa tudi ne vem, koliko časa bo še moja."

Starcu so za trenotek zastale roke.

"Ali je tako hudo?" "Ferjan me pesti. Že tri leta mu nisem plačal obresti."

"Je že zlodej," se je Kocjan odhrkal.

Molčala sta. Skopuh v starcu se je bojeval z mislijo na si-novo ženitev. Že deset let je brez uspeha snubiral pri vseh kmečkih naokoli. Bajtarskih pa ni maral.

"Za obresti bi ti posodil, da preložiš na drugo ramo."

Jernejcu je bilo bridko kot ubožu, ki prvič sprejema miloščino. Hkrati je z nezaupnim pogledom premeril soseda. Tudi Krivec se mu je svoj čas ponujal z denarjem, a zdaj se je na vsa namigavanja delal bebeca.

"Ali bi dal?" "Bi."

Jernejcu je bilo na mah laže ob sru. Vpletal je vejo, a ko je prišel do konca, ga je znova obšlo malodušje.

"Ferjanu bi ne zadostovale same obresti."

"Tudi nekaj dolga? Koliko?" "Dve sto. Vsaj toliko."

"Prav," je stavec še malo pomislil. "Jaz tebi na kratek od-brok denar, a ti nam to zemljo in Jerico. Da?"

Jernejcu je ob tej kupčiji iz-nenada nekaj ogabnega leglo v dušo.

"Glede dekleta ti ne morem nič obljubiti."

Kocjan je srdito premetaval veje, ki so mu ležale pred noga-mi. Nekaj časa sta bila tiho.

"Ali naj pridem snubit?" "Pridi. Snubit lahko pride."

Dekleta, ki je sedelo pred Moža sta dolgo molče pletla,

ne da bi drug drugemu pogleda-la v oči.

42.

Ko se je neke nedelje France vrnil od večernic, je zagledal za mizo dolgega moža in poleg nje-ga koščeno dekle z moškimi, tr-dimi potezami na obrazu. Na mizi je stalo žganje, poleg je le-žal velik hlebec kruha. Krivec je sedel široko, mogočno; Fran-ce mu je bral z obraza, da gre za važno zadevo.

"Ali ju poznaš?" ga je vprašal oče. "Grivar izza Osojnika, in to je njegova Agata."

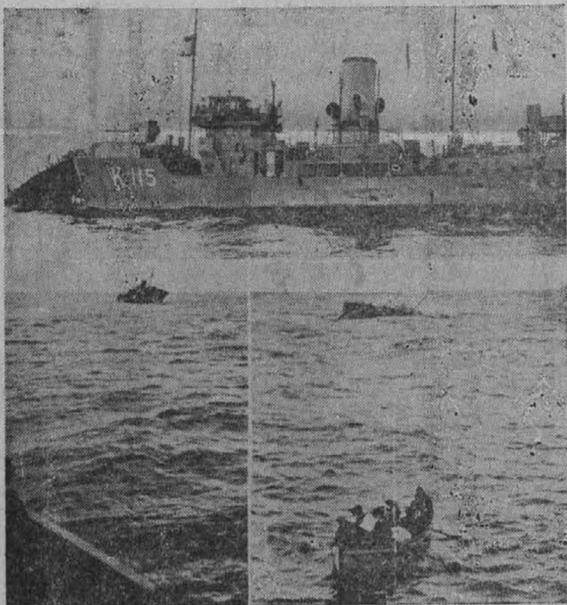
Da. Grivarja je bil že videl, Agata pa ni zahajala v Ledine. Fant in dekle sta se pogledala z zanimanjem, hkrati z rahlim sramovanjem. Obema je zagorelo v očeh: za vse življenje. Presodila sta se, sodbe bi še sama pri sebi ne bila mogla izre-či.

Franceta je zapeklo. Spomin na Minko mu je bil že poblede-l, a tedaj se je znova oglašil v njem. Z otrokom v naročju mu je stala pred dušnimi očmi. Četudi se je od tedaj, ko je dekle odšlo od hiše, izogibal fare, je bil vendar izvedel, da mu je ro-dila sina. Tu pa tam se mu je narahlo prebudilo očetovsko čuvstvo in mu zopet ugasilno.

Toda bilo mu je več kot jasno, da mora zatreti v sebi vse, kar čuti. Vdati se mora očetovi volji, ki je začetek in konec njegove usode. Poleg tega je bil že truden večnega nagovarjanja, naj se oženi. Naj se zgodi, kar se hoče.

Dekleta, ki je sedelo pred njim, ni gledal z občutkom, da

Konec kanadske korvete

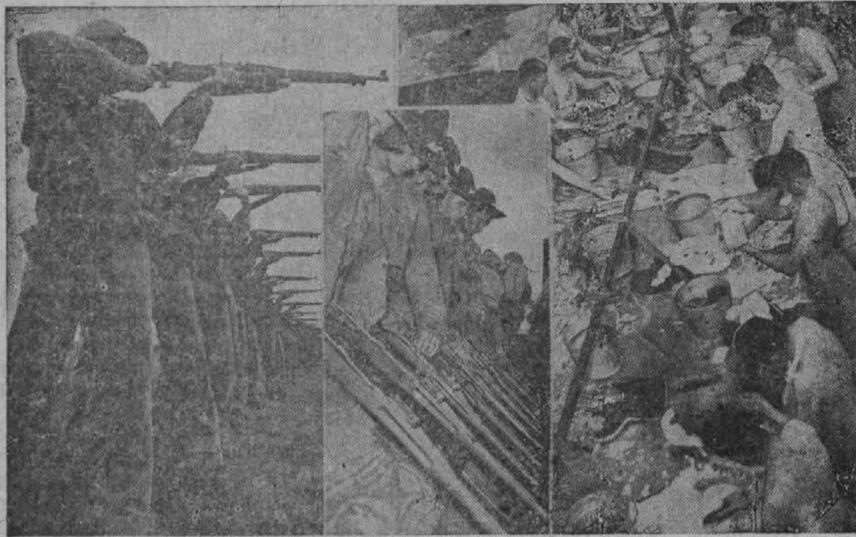
Na sliki vidimo neko kanadsko korveto in njeno potapljanje, ki je posledica sovražne akcije. Korveta se je imenovala "Levis" ni je bila pogreznjena nekje na Atlantiku, pri čemer je izgubilo življenje 18 moških njene posadke. Na gornji sliki je videti tudi rešilni čoln, v katerem veslajo oni mornarji, ki so se rešili, od potapljanja se ladje.

Stražnik ameriških ladij

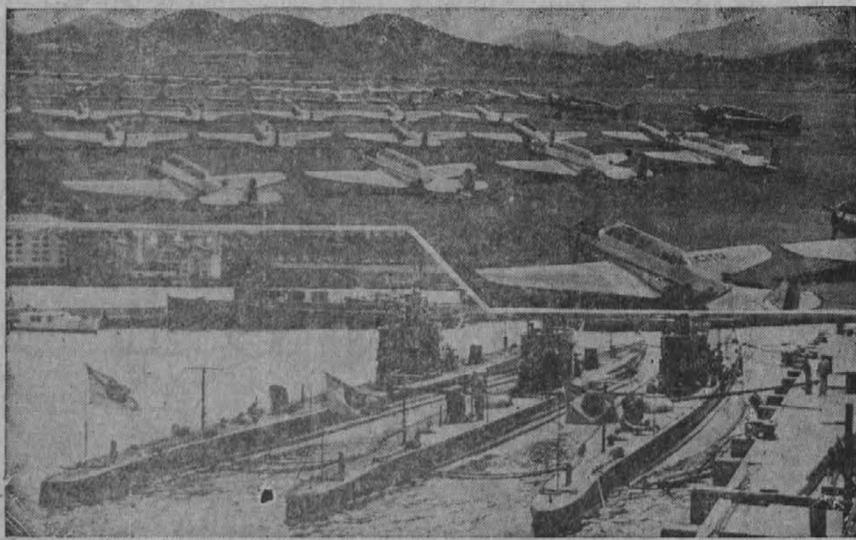
Na sliki vidimo top, kakršne montirajo zdaj na vse ameriške tovarne in druge trgovske parnike.

Vaje ameriške armade

Na sliki vidimo razne prizore iz življenja ameriških vojakov, pripadajočih marinskemu zboru. V prvih dveh slikah je posnet prizor tekom njihovih vaj z orožjem, v sliki na desni pa jih vidimo, kako perejo svoje perilo.

Letališče v Rio de Janeiro

Na gornji sliki je letališče v Rio de Janeiro, na katerem je tudi nekaj letal, ki so večinoma ameriškega izdelka, spodaj pa so zasidrane v pri stanišču brazilske podmornice.

ga lahko objame ali odkloni po svojem sru. Življenje mu jo je naklonilo brez ozira na to, ali čuti do nje nagnjenje ali so-vraštvo.

"France, oženiti se moraš," je govoril oče, a se mu ni upal pogledati v obraz. "Mati ne more več. Hiša ne sme ostati brez gospodinje."

Sin je prikimal. "Jaz in Grivar sva se že do-govorila. Če sta zadovoljna tudi vidva . . ."

Ni dokončal. Saj je bilo jasno kljub temu. Kakor da je od njiju odvisno . . . Fant in dekle sta se znova spogledala. Agata se je nasmehnila. Krepki udje so ji bili oglati; obetali so le malo ljubezni, a krepko delovno moč.

"Če je nji prav, bo prav tudi meni," je rekel France.

Bilo ga je strah očetovega pogleda; zdelo se mu je, da ga pritiska ob steno.

"Kaj praviš ti?" je Grivar vprašal hčer.

"Kaj bi rekla? Kar je rekel on, pravim tudi jaz."

"France," je Krivicu iz zado-voljstva pel glas, "pelji jo, raz-kaži ji hišo in posestvo!"

Šla sta. Hodila sta drug ob drugem ko tuca. Pusto in dolgočasno je France našteval nji-ve, travnike, ji kazal živino v hlevu. Ko je bil ogled končan, sta umolknila in se nasmihala iz zadrege. Nista vedela, kaj bi še govorila. Nista se mogla približati drug drugemu niti s telesom niti z dušo.

43.

Vsa fara je bila izvedela za dan, ko bosta France in Agata odšla v župnišče. Na gričku pred vasjo ju je pričakoval bosopetec; ko ju je zagledal, je stekel po klanco ko veter in izginil za grivo.

Ženin in nevesta sta hodila med dvema dolgima plotoma, za katerima so stale hiše. Vsa okna so bila pona obrazov. Vas je bila z dolgočasna, vsak do-godljaj je vzbil strastno rado-vednost. Ljudje so se spomnili na nekdanje Francetovo raz-merje z Minko. Poleg tega je bi-

la nevesta iz druge fare, čisto tuja in nepoznana.

Nista se ozirala, a sta čutila, da hodita skozi šibe pogledov. Če bi bila to prej vedela, bi bila krenila po drugi poti. Tedaj se nista mogla več vratači, sta sta dalje.

(Dalje prihodnjic)

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

You Just Know SHE'D LOVE ONE

SUNBEAM IRONMASTER

FASTER, EASIER IRONING

Heats Quicker—Stays Hotter—Irons Faster. Start ironing in THIRTY SECONDS. Dial the Thumb-tip Regulator to any fabric to be ironed. Safer low heat for Rayons. Quicker High heat for linens. It's DOUBLE AUTOMATIC. . . . \$9.65

KALAN'S HARDWARE

6421 St. Clair Ave.

SLOVENIAN GROCERS ASSOCIATION

Special Prices Effective December 15 to 20

IVORY FLAKES OR IVORY SNOW	Large 23c	Camay	3 for 19c
LAVA SOAP	3 for 19c	KIRK'S COCO HARDWATER CASTILE	5 for 23c
Thermometer (with 1 LARGE and 1 MED. WRAPPER FROM)	Large 10c Med. 3 for 19c	IVORY SOAP	Large 22c Small 19c
CHIPSO	2 for 19c	DREFT	Large 23c Med. 10c
P AND G (with NAPHTHA SOAP)	4 for 19c	OXYDOL	Large 22c Small 2 for 19c
THE NEW GRANULATED SOAP DUZ	Large 23c Small 10c	GRISO	1lb. can for 23c 3lb. can for 64c

ASK US FOR DOUBLE PRIZE ENTRY BLANKS